

Update : Jan. 2025

ความรู้เรื่องอัคคีภัย Fire Prevention And Control

① ภัยอันตราย จากไฟไหม้ Fire Hazardous

อาจารย์คณนาทัต จันทศิริ
ประธาน FARA Group และ APFA

ปัจจุบันนี้ โลกมีวิวัฒนาการที่เจริญมากขึ้นทุกที โดยเฉพาะเทคโนโลยีซึ่งมีนวัตกรรมแทบทุกด้าน ประชาชนควรที่จะหาความรู้ให้เท่าทันเหตุการณ์ในทุกๆ ทาง ในหลักสูตรนี้เราจะมาพูดถึงเรื่อง “ไฟ (Fire)”

ไฟเป็นพลังงานชนิดหนึ่งซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อมนุษย์อย่างมหาศาล เพราะไฟเป็นต้นกำเนิดของพลังงานต่างๆ ที่มนุษย์นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน แต่ “ไฟ” อาจก่อให้เกิดภัยอย่างมหันต์ได้ หากขาดความรู้หรือขาดความระมัดระวังในการใช้ และการควบคุม ดูแลแหล่งกำเนิดไฟ ประชาชนทั่วไปควรรู้ภัยอันตรายจากไฟไหม้ เพื่อจะได้มีแผนการควบคุมการใช้ไฟ การใช้ความร้อนอย่างมีประสิทธิภาพปลอดภัย พร้อมทั้งเรียนรู้วิธีการป้องกัน และระงับอัคคีภัยเพื่อลดภัยอันตรายที่จะเกิดขึ้น

สิ่งที่ควรรู้ 9 ประการ ได้แก่

1. ภัยอันตรายจากไฟไหม้,
2. การป้องกันและระงับอัคคีภัย,
3. วิธีใช้เครื่องดับเพลิง,
4. ขั้นตอนทั้ง 4 เมื่อมีไฟไหม้,
5. หลัก 5 ต้องป้องกันไฟ,
6. บัญญัติ 10 ประการในอาคารสูง,
7. ความรู้เบื้องต้นเพื่อพ้นอัคคีภัย
8. 10 วิธี LPG ปลอดภัย
9. 5 ข้อควรจำ เมื่อไฟไหม้รถยนต์

โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภัยอันตรายจากไฟไหม้

1.1 ไฟไหม้จะมีความมิดปกคลุม

ไม่สามารถมองเห็นอะไรได้ Fires are not light .Expect not to see. ความมิด นั้นอาจเนื่องจาก

- อยู่ภายในอาคารแล้วกระแสไฟฟ้าถูกตัด
- หมอกควันหนาแน่น
- เป็นเวลากลางคืน

วิธีแก้ไข

ติดตั้งอุปกรณ์ไฟส่องสว่างฉุกเฉิน (Emergency Light) ซึ่งทำงานได้ด้วยแบตเตอรี่ทันทีที่กระแสไฟฟ้าถูกตัด

- ติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้าสำรอง เมื่อกระแสไฟฟ้าถูกตัด
- เตรียมไฟฉายที่มีกำลังส่องสว่างสูง ไว้ให้มีจำนวนเพียงพอในจุดที่สามารถนำมาใช้ได้สะดวก
- ฝึกซ้อมหนีไฟเมื่อไม่มีแสงสว่าง ด้วยตนเอง ทั้งที่บ้าน ที่ทำงาน ในโรงแรม หรือแม้แต่ในโรงพยาบาล โดยอาจใช้วิธีหลับตาเดิน (ครั้งแรกๆ ควรให้เพื่อนจูงไป) ควรจินตนาการด้วยว่าขณะนี้กำลังเกิดเหตุเพลิงไหม้

1.2 ไฟไหม้จะมีก๊าซพิษและควันไฟ

ผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บในเหตุเพลิงไหม้ประมาณ ร้อยละ 90 เป็นผลจากควันไฟ ซึ่งมีทั้งก๊าซพิษ และทำให้ขาดออกซิเจน หากท่านหลับอยู่ ท่านอาจจะไม่ตื่นขึ้น เพราะกลิ่นควัน When you're asleep. You can't smell smoke.

วิธีแก้ไข

จัดเตรียมหน้ากากหนีไฟฉุกเฉิน

(Emergency smoke mask)

- ใช้ถุงพลาสติกใส ขนาดใหญ่ตัดอากาศ แล้วคลุมศีรษะหนีไฟควัน (ห้ามผ้าไฟ) คีบคลานต่ำ อากาศที่พอหายใจได้ยังมีอยู่ใกล้พื้น สูงไม่เกิน 1 ฟุต แต่ไม่สามารถทำได้เมื่ออยู่ในชั้นที่สูงกว่าแหล่งกำเนิดควัน

1.3 ไฟไหม้จะมีความร้อนสูงมาก

หากหายใจเอาอากาศที่มีความร้อน 150 องศาเซลเซียสเข้าไป ปอดท่านจะถูกทำลาย และท่านจะเสียชีวิตทันที Heat kill in seconds. One breath of super-heated air can destroy your lungs. ในขณะที่เมื่อเกิดเพลิงไหม้แล้วประมาณ 4 นาที อุณหภูมิจะสูงขึ้นกว่า 400 องศาเซลเซียส

วิธีแก้ไข

- ถ้าทราบตำแหน่งต้นเพลิงและสามารถระงับเพลิงได้ ควรระงับเหตุเพลิงไหม้ด้วยความรวดเร็ว ไม่ควรเกิน 2 นาที หลังจากเกิดเพลิงไหม้
- ควรหนีจากจุดเกิดเหตุให้เร็วที่สุดไปยังจุดรวมพล (จุดนัดหมาย)

1.4 ไฟไหม้ลุกลามรวดเร็วมาก

เมื่อเกิดเพลิงไหม้ขึ้นมาแล้ว ท่านจะมีเวลาเหลือในการเอาชีวิตรอดน้อยมาก

ระยะการเกิดไฟไหม้ 3 ระยะ ดังนี้

1.4.1 ไฟไหม้ขั้นต้น คือ ตั้งแต่เห็นเพลิงไหม้ จนถึง 1 นาที สามารถดับได้ โดยใช้เครื่องดับเพลิงเบื้องต้น (Portable Fire Extinguisher) แต่ผู้ใช้จะต้องเคยฝึกอบรมการใช้เครื่องดับเพลิงมาก่อน จึงจะมีโอกาสระงับได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4.2 ไฟไหม้ขั้นปานกลาง ถึงรุนแรง คือ ระยะเวลาไฟไหม้ไปแล้ว 1 นาที จนถึง 4 นาที อุณหภูมิจะสูงมาก

เกินกว่า 400 องศาเซลเซียส หากจะใช้เครื่องดับเพลิง เบื้องต้น ต้องมีความชำนาญ และต้องมีอุปกรณ์ จำนวนมากเพียงพอ จึงควรใช้ระบบดับเพลิงขั้นสูง (Fire Hose System) จึงจะมีความปลอดภัย และมีประสิทธิภาพมากกว่า

1.4.3 ไฟไหม้ขั้นรุนแรง คือ ระยะเวลาไฟไหม้ต่อเนื่องไปแล้ว เกิน 4 นาที และยังมีเชื้อเพลิงอีกมากมายอุณหภูมิจะสูงมากกว่า 600 องศาเซลเซียส ไฟจะลุกลามขยายตัวไปทุกทิศทางอย่างรวดเร็ว การดับเพลิงจะต้องใช้ผู้ที่ได้รับการฝึก พร้อมอุปกรณ์ในการระงับเหตุขั้นรุนแรง และชุดป้องกัน PPE ตามมาตรฐาน (Fire Fighting Team)

“ Time may be your biggest enemy. You may have less than a minute or two to get out.”

② การป้องกัน และ ระงับอัคคีภัย Fire Prevention and Control

เมื่อรู้ภัยอันตรายจากไฟไหม้แล้ว การป้องกันมิให้ - เกิด จะเป็นหนทางแรกที่ประชาชนทุกคน ควร เลือกลงปฏิบัติ ซึ่งการป้องกันนั้นมีหลักอยู่ว่า

1. กำจัดสาเหตุ
2. คุมเขตลุกลาม
3. ลดความสูญเสีย

“ป้องกันอย่าให้เกิด คือสิ่งประเสริฐสุด ”
Stop the fire before its start !

① กำจัดสาเหตุ สาเหตุแห่งอัคคีภัย

- 1.1 ประมาทในการใช้เชื้อเพลิง การใช้ความร้อน การใช้ไฟฟ้า การใช้แบตเตอรี่ และระบบโซลาร์เซลล์
- 1.2 อุบัติเหตุ ทั้งโดยธรรมชาติ และเกิดจากมนุษย์
- 1.3 ติดต่อกลุกลาม การนำความร้อน (Conduction), การพาความร้อน (Convection), การแผ่รังสีความร้อน (Radiation), การกระจายตัวของลูกไฟ
- 1.4 ลูกไฟไหม้ขึ้นเอง การทำปฏิกิริยาทางเคมี ทั้งที่ตั้งใจ และไม่ได้ตั้งใจ, การหมักหมมอินทรีย์สาร
- 1.5 วางเพลิง ทั้งทางตรง และทางอ้อม

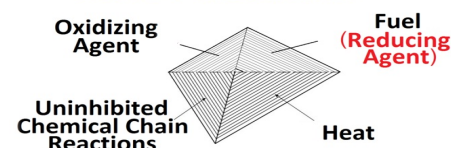

② คุมเขตลุกลาม รับระงับ ยับยั้งไฟ ด้วยการทำความเข้าใจในหลัก ตัวเลขรักษาชีวิต “ 4 - 5 - 5 เดินชิดขวา รักษาชีวิต ”

เลข 4 คือ องค์ประกอบของไฟ
Component of Fire

- องค์ประกอบของไฟมี 4 อย่าง คือ
1. ออกซิเจน (Oxygen) ไม่ต่ำกว่า 16 % (ในบรรยากาศ ปกติจะมีออกซิเจนอยู่ประมาณ 21 %)
 2. เชื้อเพลิง (Fuel) ส่วนที่เป็นไอ (เชื้อเพลิงไม่มีไอ ไฟไม่ติด)
 3. ความร้อน (Heat) เพียงพอทำให้เกิดการลุกไหม้
 4. ไฟจะติดเมื่อองค์ประกอบทั้ง 3 อย่าง ทำปฏิกิริยาทางเคมีต่อเนื่องเป็นลูกโซ่ (Chemical Chain Reaction)

The Fire Tetrahedron

การป้องกันไฟ คือ การกำจัดองค์ประกอบของไฟ
การดับไฟ คือ การกำจัดองค์ประกอบของไฟเช่นกัน
วิธีการดับไฟ จึงมีอย่างน้อย 4 วิธี คือ

1. ทำให้อับอากาศ ขาดออกซิเจน
(Exclude Oxygen)
2. ตัดเชื้อเพลิง กำจัดเชื้อเพลิงให้หมดไป
(Remove the fuel)
3. ลดความร้อน ทำให้เย็นตัวลง (Cool the
burning material)
4. และการตัดปฏิกิริยาเคมี (Break the
chemical reaction)

เลข 5 คือ ประเภทของไฟ Classification of Fire

ไฟมี 5 ประเภท คือ ABCDK ซึ่งเป็นข้อกำหนด
มาตรฐานสากล (NFPA)

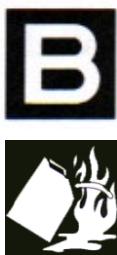

ไฟประเภท เอ มีสัญลักษณ์เป็น รูปตัว A สีขาว
หรือดำ อยู่ในสามเหลี่ยมสีเขียว

ไฟประเภท A คือ ไฟที่เกิดจากเชื้อเพลิงที่มี
ลักษณะเป็นของแข็งเชื้อเพลิงธรรมดา

Ordinary Combustible Materials เช่น ฟืน
ฟาง ยาง ไม้ ผ้า กระดาษ พลาสติก หนังสือ
หนังสือพิมพ์ ปอ นุ่น ด้าย รวมทั้งตัวเราเอง

วิธีดับไฟประเภท A ที่ดีที่สุด คือ การลดความ
ร้อน (Cooling) โดยใช้น้ำหรือสารเคมีเปียก
(Wet Chemical)

ไฟประเภท บี มีสัญลักษณ์เป็นรูปตัว B สีขาวหรือ
ดำ อยู่ในรูปสี่เหลี่ยม สีแดง

ไฟประเภท B คือ ไฟที่เกิดจากเชื้อเพลิงที่มีลัก-
ษณะเป็นของเหลวและก๊าซ Flammable Liquids

เช่น น้ำมันเชื้อเพลิง แอลกอฮอล์ ฟีนอล ยาง
มะตอย จารบี และก๊าซติดไฟทุกชนิด เป็นต้น
วิธีดับไฟประเภท B ที่ดีที่สุด คือ กำจัด
ออกซิเจน ทำให้อับอากาศ โดยคลุมดับ ใช้ผง
เคมีแห้ง สารเคมีเปียก หรือใช้ฟองโฟมคลุม

ไฟประเภท ซี มีสัญลักษณ์เป็นรูป C สีขาวหรือ
ดำ อยู่ในวงกลมสีฟ้า

ไฟประเภท C คือ ไฟที่เกิดจากเชื้อเพลิงที่มี
ลักษณะเป็นของแข็งที่มีกระแสไฟฟ้าไหลอยู่

Electrical Equipment เช่น อุปกรณ์ไฟฟ้าทุก
ชนิด การอาร์ค การสปาร์ค (บางประเทศยัง
กำหนดเป็นไฟประเภท E) แบตเตอรี่ไฟฟ้าบาง
ชนิด ระบบโซลาร์เซลล์

วิธีดับไฟประเภท C ที่ดีที่สุด คือ ตัดกระแส
ไฟฟ้า แล้วจึงใช้ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์
ไล่ออกซิเจนออกไป หรือใช้สารเคมีเปียกที่
ได้รับการกำหนดไว้

ไฟประเภท ดี

มีสัญลักษณ์เป็นรูปตัว D
สีขาวหรือดำ อยู่ในดาว 5
แฉก สีเหลือง

ไฟประเภท D คือไฟที่เกิด
จาก เชื้อเพลิงที่มีลักษณะ
เป็นโลหะและสารเคมีติด

ไฟ Combustible Metals

เช่น วัตถุระเบิด, ปุ๋ยยูเรีย (แอมโมเนียมไน
เตรต) , ผงแมกนีเซียม ฯลฯ

วิธีดับไฟประเภท D ที่ดีที่สุด คือ การทำให้อับ
อากาศ หรือใช้สารเคมีเฉพาะ (ห้ามใช้น้ำเป็นอันขาด ถ้าไม่รู้จริง) ซึ่งต้องศึกษา
หาข้อมูลแต่ละชนิดของสารเคมีหรือโลหะ
นั้นๆ

ไฟประเภท เค

มีสัญลักษณ์เป็นรูปตัว K
อยู่ในรูปแปดเหลี่ยมสีดำ
(K=Kitchen)

ไฟประเภท K คือไฟที่เกิด
จากเชื้อเพลิงที่มีลักษณะ
เป็นของเหลวติดไฟจาก Fire

in Cooking Appliances เช่น น้ำมันที่ใช้ปรุง
อาหาร ไขมันสัตว์ เนย ฯลฯ

วิธีดับไฟประเภท K คือ กำจัดออกซิเจน
หรือทำให้อับอากาศ โดยใช้เครื่องดับเพลิง
ประเภท wet chemical เช่น โปแตสเซียม อะซีเตท เป็นต้น

เลข 5 คือ เครื่องดับเพลิงแบบมือถือ Portable Fire Extinguishers

เครื่องดับเพลิงแบบมือถือ (Portable Fire
Extinguisher) หรืออาจเรียกว่าแบบยกหัว
มีประโยชน์ในการระงับไฟเบื้องต้น (ที่ไม่
รุนแรง)ไม่ควรฉีดถ้าไม่เห็นแสงไฟ เครื่อง
ดับเพลิงมีมากกว่า 20 ชนิด แต่ควรรู้เป็น
หลัก 5 ชนิด คือ

ฟองโฟม
Foam

1. เครื่องดับเพลิงชนิดโฟม (Foam)

(โฟมนิยมบรรจุในถังอลูมิเนียม สีส้ม หรือถังสแตนเลส หรือสีเขียว มีหัวฉีดเป็นหัวฝักบัว) บรรจุอยู่ในถังที่มีน้ำยาโฟมที่มีหลายชนิด ผสมกับน้ำแล้วอัดแรงดันเข้าไว้

(นิยมใช้โฟม AFFF หรือ Foam Compound)

เวลาใช้ ถอดสลักและบีบคันบีบ แรงดันจะดันน้ำผสมกับโฟมผ่านหัวฉีดฝักบัว พ่นออกมาเป็นฟอง กระจายไปปกคลุมบริเวณที่เกิดไฟไหม้ ทำให้

.....ใช้ดับไฟประเภท B, K และ A

น้ำสะสมแรงดัน
Water Pressure

2. เครื่องดับเพลิงชนิดน้ำสะสมแรงดัน (Water Pressure)

(นิยมบรรจุถังสแตนเลส ต่างประเทศบรรจุถังกันสนิมสีแดง) บรรจุอยู่ในถัง แล้วอัดแรงดันน้ำเข้าไว้ จึงเรียกว่าน้ำสะสมแรงดัน ซึ่งใช้หัวฉีดแบบฟุ้ง ฉีดได้ระยะไกล 5 - 6 เมตร ในกรณีต้องการฉีดใกล้ๆ เพื่อดับถ่าน ให้ใช้น้ำรองปลายสายฉีด ในการปรับฝอย

.....ใช้ดับไฟประเภท A

3. เครื่องดับเพลิงชนิดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์หรือ ซีโอทู (Carbon dioxide)

(นิยมบรรจุถังสีแดง ต่างประเทศบรรจุถังสีดำ) บรรจุก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ไว้ในถังที่ทนแรงดันสูง ประมาณ 800 - 1600 ปอนด์ ต่อตารางนิ้ว ที่ปลายสายฉีดจะมีลักษณะเป็นกระบอกหรือกรวย เวลาฉีดดับเพลิงจะมีเสียงดังเล็กน้อย พร้อมกับพ่นหมอกหิมะออกมาได้ ความร้อน และออกซิเจนออกไป ควรใช้ภายในอาคารที่ต้องการความสะอาด โดยฉีดเข้าใกล้ฐานของไฟให้มากที่สุด ประมาณ 1.5 - 2 เมตร เมื่อใช้งานแล้วจะไม่มีส่วนปรกปรกหลงเหลือ

.....ใช้ดับไฟประเภท C, B และ K

หมายเหตุ เครื่องดับเพลิง CO₂ ไม่สามารถดับไฟที่เกิดจากการลุกไหม้แบตเตอรี่ลิเทียมไอออน (ลิเทียมเป็นไฟประเภท D) หรือโลหะอื่นๆ ที่ติดไฟได้ จึงควรศึกษาเพิ่มเติมอย่างละเอียด

ซีโอทู
CO₂

4. เครื่องดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้ง

(Dry Chemical Powder)

(นิยมบรรจุถังสีแดง ต่างประเทศบรรจุถังสีฟ้า) บรรจุผงเคมี ซึ่งมีหลายชนิด หลายคุณภาพไว้ในถังแล้วอัดแรงดันเข้าไป เวลาใช้ ผงเคมีจะถูกดันออกไปคลุมไฟทำให้อับอากาศ และตัดปฏิกิริยาเคมีลูกโซ่ ควรใช้ภายนอกอาคาร เพราะผงเคมีเป็นฝุ่นละอองฟุ้งกระจายทำให้เกิดความสกปรก และเป็นอุปสรรคในการเข้าผจญเพลิงอาจทำให้อุปกรณ์ไฟฟ้าราคาแพงเสียหายได้.....

ผงเคมีแห้ง
Dry Chemical

.....ใช้ดับไฟได้ดีคือ ไฟประเภท B และ K ผงเคมีไม่เป็นสื่อไฟฟ้า สามารถดับไฟประเภท C ได้ (ซึ่งอุปกรณ์ไฟฟ้าอาจเสียหาย) แต่ถ้านำไปดับไฟประเภท D อาจจะได้ผลไม่เต็มที่)

...การดับไฟประเภท A ต้องมีความชำนาญและควรใช้น้ำดับถ่าน ไม่ควรใช้ในบริเวณที่ต้องปลอดภัย เช่น ในโรงพยาบาล เพราะผงเคมีจะฟุ้งกระจายเป็นบริเวณกว้าง Be aware that the power from dry chemical extinguishers will damage some electronics.

5. เครื่องดับเพลิงชนิดสารเคมีเปียก (Wet Chemical) หรือเรียกอีกอย่างว่า Low Pressure Water Mist LPWM

(นิยมบรรจุถังสีเขียว)

เครื่องดับเพลิงชนิดน้ำผสมสารเคมีซึ่งมีสารเคมีหลากหลายชนิด เช่น ชนิดที่เหมาะสมกับการดับไฟประเภท C คืออุปกรณ์ไฟฟ้า แบตเตอรี่ลิเทียม (ไฟประเภท D) ระบบโซล่าเซลล์ ฯลฯ

ใช้ดับไฟประเภท A, B, C และ K

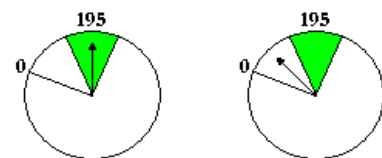
หมายเหตุ : การใช้เครื่องดับเพลิงชนิดนี้ ดับไฟในอุปกรณ์ไฟฟ้า หรือ Electronic ซึ่งมีราคาแพง อาจเกิดความเสียหายต่ออุปกรณ์เหล่านั้นได้

เคมีเปียก
Wet Chemical

การตรวจสอบแรงดันในถังดับเพลิง

ถ้ามีมาตรวัด (Pressure Gauge) ต้องดูที่เข็ม “เข็มตั้งยังใช้ได้ เข็มเอียงซ้ายไม่ได้การ” หากแรงดันไม่มี เข็มจะเอียงมาทางซ้าย ต้องรีบนำไปเติมแรงดันทันที อย่าติดตั้งไว้ให้คนเข้าใจผิด คิดว่ายังใช้ได้ การตรวจสอบนี้ควรเป็นหน้าที่ของผู้ที่ดูแลบริเวณที่ติดตั้งเครื่องดับเพลิงนั้นๆ ควรตรวจสอบอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

มาตรวัด (Pressure Gauge) เครื่องดับเพลิง

“ เข็มตั้งยังใช้ได้ ...เข็มเอียงซ้ายไม่ได้การ ”

ถ้าไม่มีมาตรวัด (Pressure Gauge) คือ เครื่องดับเพลิงชนิดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (ซีโอทู) ใช้วิธีชั่งน้ำหนักก๊าซที่อยู่ในถัง หากลดลงต่ำกว่า 80 % ควรนำไปอัดเพิ่มเติม

การบำรุงรักษาเครื่องดับเพลิง

เครื่องดับเพลิงเป็นอุปกรณ์ที่สำคัญต่อชีวิตและทรัพย์สินเป็นอย่างยิ่ง จึงควรได้รับการดูแลเอาใจใส่ให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพในระยะยาวนาน ขั้นตอนที่สำคัญในการบำรุงรักษา คือ

1. อย่าติดตั้งอุปกรณ์ดับเพลิงไว้ในที่ ที่อุณหภูมิสูง มีความชื้น หรือเกิดความสกปรกได้ง่าย เช่น ตากแดด ตากฝน ติดตั้งใกล้จุดกำเนิดความร้อนต่างๆ อาทิ หม้อต้ม น้ำ เครื่องจักรที่มีความร้อนสูง เตาหุงต้ม ห้องอบต่างๆ เป็นต้น
2. ทำความสะอาดตัวถังและอุปกรณ์ประกอบ (สายฉีด, หัวฉีด) เป็นประจำสม่ำเสมอ (อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง) เพื่อให้ดูดีมีระเบียบ และพร้อมใช้งาน
3. หากเป็นเครื่องดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้ง ควรเคลื่อนผงเคมีที่บรรจุอยู่ภายใน โดยยกถึงพลิกคว่ำ - พลิกหงาย 5-6 ครั้ง (จนแน่ใจว่าผงเคมีแห้งไม่จับตัวเป็นก้อน) อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง
4. ตรวจสอบสลากริใช้ ป้ายบอกจุดติดตั้ง ป้าย แสดงกำหนดการบำรุงรักษา และผู้ตรวจสอบ (Maintenance Tag) ให้สามารถอ่านออกได้ชัดเจนตลอดเวลา

ปัจจุบันนี้หลายๆ หน่วยงานใช้วิธีการติด QR Code เพื่อบันทึก สิ่งต่างๆข้างต้น ลงในระบบ Electronic และรายงานการตรวจสอบโดยใช้วิธีโอคลิป

หมายเหตุ 1 : สมาคมฯ FARA และเครือข่าย ได้ทำการศึกษาและทดสอบ เครื่องดับเพลิงชนิดน้ำยาเหลวละเหี่ยมาแล้ว จนแน่ใจว่าเครื่องดับเพลิงชนิดน้ำยาเหลวละเหี่ยในประเทศไทย ซึ่งบรรจุสารเคมีบางชนิด อาจมีผลกระทบต่อผู้ใช้ เช่น เมื่อฉีดไปที่ไฟแล้ว ไม่สามารถระงับได้ และอาจจะกระจายเพลิงให้กว้างขวางมากขึ้น รวมทั้งสารนั้นยังมีพิษต่อร่างกายของผู้ที่อยู่ในบริเวณที่ใช้สมาคมฯ FARA จึงไม่แนะนำให้ใช้เครื่องดับเพลิงชนิดน้ำยาเหลวละเหี่ยอีกต่อไป

หากท่านได้ตรวจสอบและบำรุงรักษาตามที่กล่าวมานี้แล้ว อุปกรณ์ของท่านจะมีอายุยืนยาวสามารถใช้ได้ไม่ต่ำกว่า 5 ปี

หมายเหตุ 2 ขอให้ระวังผู้ไม่หวังดี มาหลอกท่านเพื่อขโมยเครื่องดับเพลิงไปเติมแรงดัน หรือผงเคมีแห้ง และสารเคมีเปียก โดยอ้างว่าเสื่อมสภาพ ท่านควรซื้อเครื่องดับเพลิงจากบริษัทขายเครื่องดับเพลิงที่รับประกันทั้งตัวสารเคมี ที่มีการรับรองจากหน่วยงานมาตรฐานอย่างน้อย 5 ปี และในระยะเวลารับประกัน หากแรงดันในถังลดลง โดยที่ไม่มีการดึงสายรัดสลักนิรภัย (lock seal) ออก บริษัทขายเครื่องดับเพลิงนั้นจะต้องทำการเติมแรงดันให้ท่านโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย

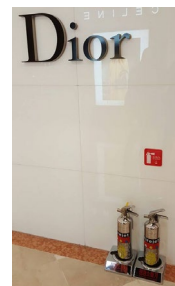
(หากท่านซื้อเครื่องดับเพลิงจำนวนมาก ควรให้บริษัททำการทดสอบ ฉีดใช้ก่อนการจัดซื้อ เพื่อให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพ)

“ หากมีข้อสงสัย กรุณาติดต่อสมาคมการค้าดับเพลิงและช่วยชีวิต FARA ”

โทร. Hotline 081-4844838 , 081-6393529 , 065-2529594

การติดตั้งเครื่องดับเพลิง

1. ให้ติดตั้งสูงจากพื้น โดยวัดถึงส่วนที่สูงที่สุดของเครื่องดับเพลิง ต้องไม่เกิน 150 ซม. สำหรับถังดับเพลิงขนาดเบาที่มีน้ำหนักรวมไม่เกิน 10 กก.เพื่อให้ทุกคนสามารถหยิบใช้ได้สะดวก และติดตั้งสูงไม่เกิน 90 ซม.สำหรับถังขนาดหนัก (บางประเทศวางบนพื้น)
2. ติดตั้งป้ายชี้ตำแหน่งไว้เหนือเครื่องดับเพลิง เพื่อให้มองเห็นได้ชัดเจนในระยะไกล จากทุกมุมมอง ทั้งกลางวันและกลางคืน
3. เครื่องดับเพลิงทุกเครื่องที่ติดตั้งในประเทศไทย ต้องมีรายละเอียดเป็นภาษาไทยด้วย
4. จะต้องมีการระบุระยะเวลาการตรวจสอบบำรุงรักษา (Maintenance Tag และ/หรือ QR Code) ที่เครื่องดับเพลิงทุกเครื่องด้วย (ซึ่งกำหนดให้ตรวจสอบอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง)
5. เจ้าของพื้นที่ต้องเป็นคนตรวจสอบให้แน่ใจว่าเครื่องดับเพลิงอยู่ในสภาพใช้ได้ตลอดเวลา

③ วิธีใช้เครื่องดับเพลิง แบบมือถือ

How to use fire extinguisher

เครื่องดับเพลิงโดยทั่วไปจะมีวิธีใช้คล้ายคลึงกันมาก จะมีข้อแตกต่างกันบ้างก็เพียงระยะห่างในการฉีดและการจับหัวฉีด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (ซีไอทู) ซึ่งระยะห่างในการฉีดต้องเข้าใกล้กว่าเครื่องดับเพลิงชนิดอื่นๆ กล่าวคือ

เครื่องดับเพลิงก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่มีปากกรวย ต้องอยู่ห่างประมาณ 1½ ถึง 2 เมตร ส่วนเครื่องดับเพลิงชนิดอื่น ๆ อาทิ ผงเคมี น้ำ โฟม สารเคมีเปียก ระยะห่างฉีดประมาณ 3 – 4 เมตร ดังมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอน	ท้องจำเพื่อนำไปสอน	ข้อแนะนำเพิ่มเติม
การหิ้วถัง	สื้วเรียงชิดติดกัน จับได้คั่นบิ่บด้านล่าง หันสายฉีดไปด้านหน้า	ห้ามยกหัวที่โคนสายฉีด เพราะอาจทำให้หัก ขาด จนใช้งานไม่ได้
การนำพา	แล้วนำพาไป	ควรนำไปที่เกิดเหตุ 2 ถัง เพื่อสำรอง ถ้า ถังไม่อยู่ในถังเดียว
	พอเห็นแสงไฟ	ไม่เห็นจุดกำเนิดไฟไม่ควรฉีด
การเข้าดับ	ให้เข้าเหนือลม	หากเข้าได้ลม ก๊าซพิษควันไฟจะถูกพัดเข้าหา ตัว และไม่เข้าดับไฟคนเดียว (Don't fight fire alone)
	ระยะเหมาะสม	3 ถึง 4 ม. ถ้านิดซีไอทู 1 ½ ม. ถึง 2 ม.
การดึงสลัก (ดึง Pull)	ดึงสลักออกมา	ปิดหมุนให้เส้นพลาสติกที่คล้องสลัก (lock Seal) ขาดก่อน บางชนิดใช้สลักล็อก
ยกสายฉีด (ปลด-เล็ง Aim)	ยกสายฉีดตรงหน้า จับปลายให้มั่น	ควรสังเกตให้แน่ใจว่า จะปลดสายฉีดออก ใช้ได้อย่างไร แล้วเล็งที่ฐานของไฟ
บีบคั่นบีบ (กด Squeeze)	บีบคั่นบีบฉับพลัน	กดคั่นบีบอย่างแรง และต่อเนื่อง
ส่ายหัวฉีด (ส่าย Sweep)	ส่ายหัวฉีดไปมา	ส่ายหัวฉีดเพื่อให้สารดับไฟจากถัง ครอบคลุมฐานของไฟ
	เป้าหมายตรงหน้า	ตามองเป้าหมาย ก้มหรือย่อตัวเล็กน้อย เพื่อหลบควันและความร้อน
ฉีดที่ฐานไฟ	ฉีดกลบฐานของไฟ ฉีดจากใกล้ไปไกล	เมื่อแรงดันในถังลดลง ควรก้าวเดินเข้าสู่ เป้าหมาย อย่างระมัดระวัง ฉีดจากใกล้ไป ไกล ฉีดจากล่างขึ้นบน
ดับให้สนิท	ดับได้แน่นอน	ต้องแน่ใจว่าไฟดับ ก่อนถอยออกจาก ที่เกิดเหตุ โดยไม่ละสายตา

หมายเหตุ : เครื่องดับเพลิงแบบสะสมแรงดัน จะมีประสิทธิภาพในการดับไฟสูง ใน 10 วินาทีแรกเท่านั้น (ระยะเวลารวมใน 1 ถึงส่วนใหญ่ประมาณ 20 วินาที) ก่อนฉีดใช้ จึงควรมั่นใจว่า จะฉีดได้ถูกเป้าหมาย

1. ก่อนนำเครื่องดับเพลิงไปใช้ ต้องมั่นใจว่า เครื่องดับเพลิงนั้นใช้ได้ ใช้ให้ตรงกับประเภทของไฟ และเหมาะสมกับสถานที่ Make sure you have the proper class of fire extinguisher for the fuel.

2. ควรฉีดใช้เมื่อเห็นแหล่งกำเนิดของไฟ และต้องไม่เสี่ยง Don't use fire extinguishers if there isn't a fire or if you're not training.
3. ระวังอันตรายจากก๊าซพิษ คิว้นไฟ และการขาดอากาศหายใจ
4. ไม่ควรเข้าดับไฟคนเดียว Don't fight fire alone
5. ไม่มั่นใจ อย่าเสี่ยง !

“เดินชิตขวา”

ทิศทางคนไทยเดินอย่างปลอดภัย

เป็นกฎสากลในเรื่องทิศทางการเดินอย่างปลอดภัย คือให้เดินสวนทิศทางรถยนต์วิ่ง ประเทศไทยเรา รถวิ่งชิดซ้าย คนจึงเดินชิดขวา เพื่อจะได้แลเห็นกันทั้งรถทั้งคน อีกทั้งในกรณีฉุกเฉิน ที่มีฝูงชนจำนวนมาก การหนีภัยจะได้รับความปลอดภัยมากขึ้น ไม่สับสนและไม่เกิดการชนหรือ

กีดขวางทางกัน.....คนไทยทุกคน จึงควรสำนึกและปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกันนี้ คือ “**รถวิ่งชิดซ้าย คนเดินชิดขวา**” (เวลาสวนกัน) ยามวิกฤติจำเป็นต้องเคลื่อนย้ายผู้คนจำนวนมากในสถานที่คับแคบให้ใช้คำว่า “**เดินชิดขวา - แกว เรียงเดี่ยว - ห้ามดึง - ห้ามดัน - ห้าม ผลัก - ห้ามแซง - ห้ามตัวตั่ว**” (ในกรณีมีควัน)

กรุงเทพมหานครได้จัดทิศทางคนเดินเป็นตัวอย่างตามสะพานลอยข้ามถนน ที่ตีเส้นสีเหลืองตรงกลาง และมีลูกศรและตัวหนังสือสีขาว ให้แลเห็นทางด้านขวาว่า “เดินชิดขวา”

สรุป ตัวเลขรักษาชีวิตคือ
“ 4 - 5 - 5 เดินชิดขวา รักษาชีวิต ”

3 ลดความสูญเสีย ด้วยการสำรวจตรวจตรา จัดหาเครื่องมือฝึกปรีพร้อมผู้ (หลัก 3P-)

3.1 สำรวจตรวจตรา (Patrol)

3.1.1 อุปกรณ์เตือนภัย

- : เครื่องตรวจจับควัน (Smoke Detectors)
- : เครื่องตรวจจับความร้อน (Heat detectors)
- : สัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ (Fire alarm)
- : แผงควบคุมอุปกรณ์เตือนภัย (Fire control panel) ซึ่งต้องมีทีมดับ - เพลิงคอยตอบสนอง

3.1.2 อุปกรณ์ส่องสว่างฉุกเฉิน (Emergency light)

3.1.3 อุปกรณ์ดับเพลิงอัตโนมัติ

- : หัวฉีดน้ำอัตโนมัติ (Sprinkler) ฯลฯ

3.1.4 อุปกรณ์ดับเพลิงประจำอาคาร

- : ระบบท่อยืน (Stand pipe)
- : หัวรับน้ำดับเพลิง (Inlet Valve)
- : ปั๊มน้ำดับเพลิง (Fire Pump)
- : ทางจ่ายน้ำ (Fire Hydrant)
- : แหล่งเก็บน้ำสำรอง (Water Tank)
- : ม้วนสายยางดับเพลิงในวงล้อ (Fire Hose Reel)

- : สายส่งน้ำดับเพลิงแบบแขวน (Fire Hose Rack)
- : ม้วนสายส่งน้ำดับเพลิง (Fire Delivery Hose)
- : สายสูบน้ำดับเพลิง (Suction Hose) เป็นสายตัวหนอน
- : เครื่องดับเพลิงแบบถือหิ้วต่าง ๆ (Portable Fire Extinguisher)
- : ฯลฯ

3.1.5 ทางหนีไฟและอุปกรณ์ช่วย - ชีวิตฉุกเฉิน

- : ทางหนีไฟ (Fire Exit) ใช้เฉพาะหนีไฟ
- ต้องมีประตูที่ทนไฟได้ไม่ต่ำกว่า 2 ชม.
- ความกว้างของประตูมากกว่า 90 ซม.
- ให้ผลักเข้าไปภายในช่องทางได้ตลอดเวลา
- มีอุปกรณ์ปิดประตูกลับเข้ามาเองโดยอัตโนมัติ (โซคอัพ)
- เมื่อเปิดประตูเข้าไปแล้วต้องมีขานพัก
- ช่องทางหนีไฟต้องทำด้วยวัสดุที่เป็นคอนกรีตทนไฟได้ไม่ต่ำกว่า 2 ชั่วโมง
- ลูกตั้งบันไดสูงไม่เกิน 20 เซนติเมตร
- ลูกนอนไม่แคบกว่า 22 เซนติเมตร
- ต้องมีแสงสว่างที่มองเห็นได้ตลอดเวลา
- ต้องไม่มีสิ่งกีดขวาง
- : ป้ายบอกห้องหรือช่องทางทั้งหมดที่มี

ป้ายสื่อความปลอดภัยต่างๆ

- พื้นไม้ลิ้น
- เครื่องปรับแรงดันอากาศในช่องหนีไฟ (Stair Pressurized)
- มีป้ายบอกตำแหน่งและทิศทางทางหนี

- : ลานจอดเฮลิคอปเตอร์ (Heliport)
- : ลิฟต์ดับเพลิง (Fire - man Lift)
- : ทางเชื่อมไปตึกอื่น
- : ทางลาดสำหรับเข็นล้อเลื่อนลง
- : ช่องทางส่งคนลงรถกระเช้า
- : ช่องทางสำหรับคนลงรถหนีไฟ

3.1.6 อุปกรณ์ช่วยชีวิตอื่นๆ เช่น

- : ท่อผ้าหนีไฟฉุกเฉิน (Chute)
- : เบาะลมช่วยชีวิต (Air Cushion)
- : รถหนีไฟ (Fire Escape Device)
- : หน้ากากหนีไฟ (Smoke Mask)
- ตามมาตรฐาน
- : หน้ากากกันควันพิษแบบมีถังอัดอากาศ (S.C.B.A. Self Contained Breathing Apparatus)
- : บันไดลิง (Emergency Ladder)
- : อุปกรณ์ในการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย Soft Stretcher “เปลผ้าใบอย่างอ่อน” BackBoard “กระดานหาม” กรณีมีการบาดเจ็บในแนวกระดูกสันหลัง ฯลฯ

3.1.7 ป้ายเตือนเพื่อความปลอดภัยต่าง ๆ (Safety Sign)

- : แบบแปลนแผนผังอาคารแต่ละชั้นระบุตำแหน่งห้องต่างๆและอุปกรณ์ป้องกันระดับอัคคีภัย
- : ป้ายทางออก – ทางเข้า (Exit - Entrance) ใช้เข้า-ออกปกติ
- : ป้ายทางออกฉุกเฉิน (Emergency Exit) ใช้เฉพาะเหตุฉุกเฉิน เช่น หนีต่าง , ทางลับ, บันไดลิง
- : ป้ายทางหนีไฟ (Fire Exit) (ใช้เฉพาะเวลาหนีไฟ)
- : ป้ายทางเชื่อมไปอาคารอื่น
- : ป้ายทางลงรถกระเช้าฉุกเฉิน
- : ป้ายทางลงรถหนีไฟ
- : ป้ายบอกชั้น และบอกทิศทางจะไปชั้นไหนต่อ
- : ป้ายแสดงจุดติดตั้ง
 - เครื่องดับเพลิง
 - สายฉีดน้ำดับเพลิง
 - สัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้
 - รถหนีไฟ ฯลฯ

รวมทั้งบอกทางตันด้วย

- : ป้ายแสดงพื้นที่ หรือวัตถุอันตราย
- : ป้ายห้ามใช้ลิฟท์ เมื่อเกิดเพลิงไหม้

3.1.8 สํารวจอุปกรณ์และพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่างๆ

- : ระบบไฟฟ้า
 - ห้องควบคุมระบบไฟฟ้าต่างๆ
 - จุดชาร์จแบตเตอรี่รถไฟฟ้า (EV)
 - จุดชาร์จแบตเตอรี่อุปกรณ์ไฟฟ้าอื่นๆ
 - ระบบไฟฟ้าที่เกิดจากโซลาร์เซลล์
 - ฯลฯ
- : ระบบน้ำเสีย ขยะ – ปฏิภาณ (ซึ่งทำให้เกิด BIO Gas และติดลุกไฟได้)
- : ระบบการจัดเก็บสารเคมี (ซึ่งทำให้เกิดติดลุกไฟได้)

3.2 จัดหาเครื่องมือ (Preparation Tools)

เมื่อสำรวจแล้วยังขาดสิ่งใด ควรจัดซื้อจัดหาตามความเหมาะสม หรือเมื่อมีครบถ้วนแล้ว ก็ควรจะบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์ พร้อมใช้งานได้อย่างปลอดภัย

หมายเหตุ : จากหลัก 5 ค. คุณภาพ เครื่องมือ ให้คำนึงถึง 3 ถ. คือ ถูกเสปค – ถนัดมือ – ถ้วนทั่ว

3.3 ฝึกปฎิบัติ (Practice) เมื่อมีอุปกรณ์แล้วควรฝึกอบรมให้บุคลากรมีความรู้โดยเน้นว่า

“อย่าเพียงชมสาธิต แล้วคิดว่ารู้ คนจะรู้จะต้องฝึก” และต้องจัดทำแผนฉุกเฉินและทำการฝึกซ้อมตามแผนนั้น ๆ โดยสม่ำเสมอ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยยึดถือหลักว่า “มีแผน เตรียมพร้อม ซ้อมประจำ ทำจนเป็นนิสัย “

หมายเหตุ : จากหลัก 5 ค. คุณภาพ ความรู้ ให้คำนึงถึง 3 ม. คือ เหมาะสม – มาตรฐาน – ไม่มีหมด

④
ขั้นตอนทั้ง 4
เมื่อมีไฟไหม้
(ACTIONS TO BE
CONSIDERED ON
DISCOVERING A FIRE)

FREE

FIRE ! Let's
FREE

① พบเหตุ FIRE

In the event of fire. Remove people from Immediate danger area.

เมื่อพบเหตุเพลิงไหม้ ให้แจ้งเหตุ (ย้ายคนออกจากพื้นที่อันตราย ไปจุดปลอดภัย Safe Area)

② แจ้งเหตุ RAISE THE ALARM

Raise the alarm and follow your emergency procedures.

แจ้งให้ผู้อยู่ใกล้ที่เกิดเหตุรู้และไปกดสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ (Fire Alarm) และโทรศัพท์แจ้งตามแผนที่กำหนด แล้วมาช่วยกันดับไฟและช่วยเหลืออื่นๆ

③ ระงับเหตุ EXTINGUISH

Attempt to extinguish the fire only if you are trained and it is safe to do so.

ผู้ที่รู้ว่ามีเหตุเพลิงไหม้ ต้องเข้าช่วยกันดับไฟโดยไม่เสี่ยง (ควรฝึกใช้เครื่องดับเพลิงให้เป็นทุกคน) และปฏิบัติตามแผนฉุกเฉินทันทีในวินาทีแรก

④ หนีเหตุ ESCAPE

Decide on meeting place outside where everyone will gather after they escape.

Crawl low under smoke.

ผู้ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการดับไฟ ให้รีบหนีทางช่องทางหนีไฟที่ปลอดภัย ซึ่งต้องเตรียมไว้อย่างน้อย 2 ทาง (ในทิศทางตรงกันข้าม) ให้หนีลง อย่าหนีขึ้น หากมีกลุ่มควันให้คลานต่ำ แล้วไปรวมตัวที่จุดรวมพล (Assembly area) เพื่อตรวจสอบจำนวนคนว่าออกมาครบ หรือติดค้างในอาคาร

จุดนัดพบ (หรือ จุดรวมพล
Assembly Area) ที่เหมาะสม ควรมี
ลักษณะดังนี้

1. ใกล้และสะดวกต่อการอพยพมากที่สุด (ใช้เหตุการณ์ละจุดเดียว)
2. กว้างขวางเพียงพอรับผู้อพยพ พร้อมหน่วยช่วยเหลือ และทรัพย์สินที่เคลื่อนย้ายมา
3. หลีกเลี่ยงการข้ามถนนหรือเข้าไปในซอยในถนนจนอาจเกิดอันตราย
4. จะต้องปลอดภัยจากควันไฟ เปลวไฟ แรงระเบิด

⑤
หลัก 5 ต้อง
ป้องกันไฟ
Five Fire Safety

กฎระเบียบที่ใช้ในชุมชน

1. ต้องจัดให้เรียบร้อย
2. ต้องคอยซ่อมบำรุง
3. ต้องมุ่งทำตามกฎ
4. ต้องลดความขัดแย้ง
5. ต้องร่วมแรงเตรียมพร้อม

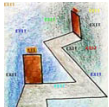
1. ต้องจัดให้เรียบร้อย จัดบ้านเรือนสถานที่ทำงาน ที่อยู่อาศัยให้เรียบร้อยอย่าให้รก รุงรัง ระวังเรื่องการเดินสายไฟฟ้า การเก็บเชื้อเพลิง การชาร์จแบตเตอรี่ต่างๆ รวมทั้งระบบโซล่าเซลล์และการใช้ความร้อน ควรคำนึงถึงทางหนีเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินด้วย ซึ่งอย่างน้อยต้องมี 2 ทาง และไม่มีสิ่งกีดขวาง
2. ต้องคอยซ่อมบำรุง ดูแลเอาใจใส่อุปกรณ์ไฟฟ้า, เครื่องจักรกล, เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ก่อให้เกิดความร้อน และระบบชาร์จแบตเตอรี่ให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์และปลอดภัยเสมอ
3. ต้องมุ่งทำตามกฎ ต้องศึกษาและทำความเข้าใจกฎแห่งความปลอดภัย แล้วปฏิบัติตาม อาทิ ปลดปล่อยเด็กเล่นไฟ จุดธูปเทียนบูชาพระ โดยไม่ดูแล สับบุหรี่ในที่ห้ามสูบ เผาขยะมูลฝอยโดยไม่ควบคุม ชาร์จแบตเตอรี่โทรศัพท์ทิ้งไว้นานเกินไป เป็นต้น

4. ต้องลดความขัดแย้ง ความขัดแย้ง ความไม่รัก ไม่สามัคคีกันในชุมชน คือภัยอันมหันต์ ควรสร้างความกลมเกลียวให้เกิดขึ้นทั้งเพื่อนบ้านและหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง
 5. ต้องร่วมแรงเตรียมพร้อม
 - เตรียมอุปกรณ์ดับเพลิง (ต้องแน่ใจว่าพร้อมใช้) นำใส่ตู้พร้อมภาชนะตักทรายใส่กระป๋อง, สำรองแหล่งน้ำ ตรวจสอบประปาหัวแดงว่ามีน้ำหรือไม่ ใช้ได้หรือเปล่า
 - มีแผนฉุกเฉิน พร้อมกำหนดบุคลากร และหน้าที่ตามแผน (ERT Emergency Response Team)
 - เตรียมเส้นทางหนี เส้นทางเข้าระงับเหตุ และจุดรวมพลของชุมชน
 - มีการฝึกซ้อมเป็นประจำ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง
- “พึงระลึกเสมอว่า ไม่มีใครช่วยท่านได้ หากท่านไม่ช่วยตัวเอง”

⑥ บัญญัติ 10 ประการ ในอาคารสูง Ten Tips for high rise building

1. สำรวจตรวจตรา

2. หาทางหนี

3. มีการซ้อม

4. พร้อมแจ้งภัย

5. ให้รีบเผ่น

6. เน้นปิดอับ

7. อย่าสับสน

8. หาคณช่วย

9. ช่วยตนเอง

10. ดี หรือ ร้าย

① สำรวจตรวจตรา When you arrive high rise building , take time to read the fire safety and escape information.

พึงระลึกเสมอว่า “แม้เพียงย่างก้าวเข้าอาคารสูง ชีวิตหายไปแล้วครึ่งหนึ่ง ที่เหลืออีกครึ่งท่านจะนำออกมาเอง หรือให้มูลนิธิร่วมกตัญญูนำออกมา “ดังนั้น เมื่อเข้าอาศัยในอาคารใดก็ตาม พึงสำรวจดังต่อไปนี้ :

1. อุปกรณ์เตือนภัย
2. อุปกรณ์ดับเพลิงอัตโนมัติ
3. อุปกรณ์แจ้งเหตุฉุกเฉิน

สำรวจว่าแบบไหน ทำงานอย่างไร อยู่ตรงไหน จำนวนเท่าไร และใช้อย่างไร (สมาคม ฯ FARA ยินดีให้ คำปรึกษา www.firefara.org)

② หาทางหนี Find the two exits nearest your room. Take the time to become familiar with your surroundings and to plan how you can escape in case of fire.

ตรวจสอบทางออก (อย่างน้อย 2 ทาง ในทิศทางตรงกันข้าม) บันไดหลัก บันไดหนีไฟ หน้าต่าง ระเบียง และอุปกรณ์ในการหนีอื่นๆ (เช่น รอกหนีไฟ) ว่าเป็นแบบไหน ทำงานอย่างไร อยู่ตรงไหน จำนวนเท่าไร และใช้อย่างไร

③ มีการซ้อม Learn how to find and unlock the door of your room in the dark.

ให้หลับตา หรือขณะที่มืดสนิท ทำการซ้อมการหนี จดจำตำแหน่งของกุญแจห้อง(ติดตัวไปด้วยทุกครั้งที้ออกจากห้อง) ไฟฉาย หน้ากากกันควันอยู่ไหน ประตูเปิดอย่างไร ซ้อมให้ชำนาญ ถ้าเป็นอาคารที่ท่านอยู่อาศัยถาวร ควรซ้อมทุก 6 เดือน และกำหนดจุดนัดพบ “จุดรวมพล” ถาวรเอาไว้ด้วย

④ พร้อมแจ้งภัย Locate the fire alarm on your floor.

เมื่อเกิดเหตุ ให้แจ้งเหตุ โดยตะโกนบอกให้คนใกล้เคียงรับรู้ แล้วกดปุ่มสัญญาณเตือนภัย ก่อนโทรศัพท์แจ้ง....ว่าไฟไหม้! ไหม้ที่ไหน... ก่อนเข้าทำการระงับเหตุ (ถ้าสามารถทำได้)

⑤ ให้รีบเผ่น When you hear the fire alarm, escape, don't investigate. เมื่อได้ยินสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ หนีให้เร็ว

อย่างปลอดภัย อย่าห่วงสมบัติ..ห่วงชีวิต เดินชิดขวาเอาไว้ แล้วไปที่จุดนัดพบ

⑥ เน้นปิดอับ If the fire is in your room, get out and close the door.

ปิดประตูหน้าต่างห้องที่เกิดเพลิงไหม้ให้สนิทที่สุด ถ้าทำได้ (ต้องแน่ใจว่า ไม่มีใครติดอยู่ข้างใน) เพื่อป้องกันการลุกลาม

⑦ อย่าสับสน If the fire is not in your room, leave if you can.

ควบคุมสติให้ดี อย่าตื่นเต้นจนทำอะไรไม่ถูก พิจารณาหาทางออกอย่างปลอดภัย ใช้หลังมือแตะสำรวจความร้อนของห้องที่จะออกไป ว่ามีไฟไหม้อยู่หรือเปล่า ถ้ามีความร้อน อย่าเปิดประตู ให้เปิดหน้าต่าง หาทางส่งสัญญาณให้คนมาช่วย

⑧ หาคณช่วย Your room may be the safest place for you.

พยายามทำให้คนข้างนอกรู้ว่า เราติดอยู่ในอาคาร ถ้าไฟลามมาถึงห้องเรา แล้วออกไปไม่ได้... ให้ใช้ผ้าชุบน้ำอุดใต้ประตู หรือช่องโหว่ไม่ให้ควันเข้า ก่อนส่งสัญญาณทางหน้าต่าง โดยการโบกผ้าและตะโกน

⑨ ช่วยตนเอง Crawl low in smoke.

โอกาสสุดท้าย หาทางออกโดยการใช้หน้ากากฉุกเฉิน, ถุงพลาสติกใสขนาดใหญ่ ตักอากาศบริสุทธิ์ครอบหัว หากไม่มีถุงพลาสติกครอบหัว ให้ใช้ผ้าชุบน้ำปิดจมูก หรือหมอบคลาน หากมีความร้อนสูงอย่าฝ่าไป เพราะหากหายใจความร้อนเกิน 150 องศาเซลเซียสเข้าไป ปอดจะสุกและเสียชีวิต ถ้าอยู่ในอาคารสูงใช้รอกหนีไฟ , สายฉีดน้ำดับเพลิง , เชือก หรือ ผูกผ้าปูที่นอนต่อเนื่องเชือก

⑩ เฮง หรือชวย(ดี หรือร้าย) You are your best chance of survival.

อย่าใช้ลิฟท์เวลาเกิดเพลิงไหม้ ทำใจเสียเถอะว่า...แล้วแต่บุญแต่กรรม แล้วแต่ดวงแต่วาสนา ที่ต้องมาอยู่ในที่ๆมีภัย (ควรเลือกที่อยู่ ที่ทำงาน ที่ปฏิบัติตามกฎหมาย ดูแล้ว เจ้าของสถานที่ “ไม่เก่ง” มีอุปกรณ์และมาตรการในความปลอดภัยอย่างมีมาตรฐาน “แจ้ง หรือ จ้อง ก็ต้องคอยระวังเอง”)

⑦ ความรู้เบื้องต้น เพื่อพ้นอัคคีภัย

1. ไม่ขีดห้ามเล่น

2. ใช้เป็นเครื่องไฟฟ้า

3. เตรียมทำไว้หนี

4. ฝึกติจิงปลอดภัย

5. หนีไฟต้องตรวจสอบ

6. คลานหมอบใต้ควัน

7. บอกกันให้ทั่ว

8. รวมตัวจุดหมาย

9. ดับไฟท่วมตัว

10. อย่างกลัวเมื่อติดกับ

① ไม่ขีดห้ามเล่น

Matches and lighters are tools not toy. เด็กๆทั้งหลายจงจำไว้ว่าไม้ขีด และไฟแช็ก เป็นเครื่องมือสำหรับผู้ใหญ่ เด็กๆไม่มีหน้าที่ใช้ ถ้าพบเห็นเพื่อนๆกำลังนำมาเล่น ให้รีบบอกผู้ใหญ่

② ใช้เป็นเครื่องไฟฟ้า

Use electricity safety
ระวังการใช้และชาร์จแบตเตอรี่โทรศัพท์มือถือ ถ้าเห็นอุปกรณ์ไฟฟ้ามีควันลอยออกมา หรือมีกลิ่นไหม้ ให้รีบถอดปลั๊ก แล้วบอกผู้ใหญ่ “ปิดเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกครั้งทีเลิกใช้...เตือนผู้ใหญ่ด้วยนะจ๊ะ!”

③ เตรียมทำไว้หนี

Know at least two ways out of every room.

ไม่ว่าอยู่ที่ไหน ไปที่ใด ให้เตรียมทางหนีไว้ อย่างน้อย 2 ทาง(ในทิศทางตรงกันข้าม) ดูให้แน่ใจว่าทางหนี ใช้ได้ปลอดภัย...จริงๆ

④ ฝึกติจิงปลอดภัย

Practice your escape plan with an exit drill every six months.

ต้องมีแผน เมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ ในทุกที่ แล้วฝึกซ้อมทุก 6 เดือน ในแผนควรมีขั้นตอน พบเหตุ แจ้งเหตุ ระวังเหตุ หนี-เหตุ

⑤ หนีไฟต้องตรวจสอบ

Test doors before opening them.
เมื่อมีเหตุเพลิงไหม้ ก่อนออกจากห้อง ให้นั่งทรงตัวให้มั่นคงหลังประตู แล้วใช้หลังมือแตะที่ลูกบิดประตู ถ้ามีความร้อนสูง อย่าเปิดโดยเด็ดขาด หากไม่ร้อนผิดปกติ ให้ค่อยๆเปิดออกช้าๆ โดยใช้ไหล่คอยหนุนประตูไว้ (ก่อนออกจากห้อง อย่าลืมเอากุญแจห้องไปด้วย)

⑥ คลานหมอบใต้ควัน

Crawl low under smoke
ควัน มีพิษและอันตราย ให้หมอบคลานต่ำ เมื่อพบหมอกควัน โดยก้มศีรษะสูงจากพื้นไม่เกิน 1 ฟุต รีบมุ่งหน้าไปทางหนีไฟ หรือที่ปลอดภัยโดยเร็ว

⑦ บอกกันให้ทั่ว

Alert others by shouting “Fire ! Everyone outside !” and leave immediately.

พบเหตุเพลิงไหม้ ให้แจ้งเหตุ โดยตะโกนบอกด้วยเสียงอันดัง “ไฟไหม้! ะ” บอกด้วยว่าไหม้ที่ไหน แล้วรีบหนี (ปล่อยให้ผู้ใหญ่ที่ฝึกการใช้เครื่องดับเพลิงมาแล้ว ทำการระงับเหตุ)

⑧ รวมตัวจุดหมาย

Decide on a meeting place (Assembly Area) outside where everyone

will gather after they escape.

ต้องมีจุดนัดพบใกล้สถานที่พักอาศัย เมื่อมีเหตุ จะได้ไปรวมตัวกันตามทีนัดหมายไว้

⑨ ดับไฟท่วมตัว

Stop Drop & Roll

(หยุด-ทรุด-แล้วกลิ้ง)

ถ้าไฟไหม้เสื้อผ้า หรือตัว...อย่าวิ่ง...ให้หยุด แล้วทรุดกายลงกลิ้งทับไฟ พร้อมเอามือปิดหน้า

⑩ อย่างกลัวเมื่อติดกับ

If you are trapped

ถ้าติดอยู่ในวงล้อมของไฟ ให้ปิดประตูให้สนิท หาผ้าอุดตามรูที่ควันจะเข้า เช่น ช่องใต้ประตู (ถ้ามีน้ำให้ใช้ผ้าชุบน้ำ) เปิดหน้าต่างส่งสัญญาณด้วยผ้า โบกเรียกให้คนช่วย (ถ้ามีโทรศัพท์ ให้โทรเรียกคนใกล้ที่สุด)

⑧ 10 วิธีใช้ LPG ปลอดภัย

- 1) ตรวจสอบถังก๊าซและอุปกรณ์ประกอบ ก่อนนำเข้าบ้าน
- 2) กลิ่นก๊าซรุนแรงผิดปกติ ให้ปิดวาล์วทันที
- 3) เปิดประตู หน้าต่าง ระบายอากาศ ให้ก๊าซเจือจาง
- 4) อย่าทำให้เกิดประกายไฟใดๆทั้งสิ้น (ห้ามเปิด หรือปิดเครื่องไฟฟ้า) ถ้าเปิดอยู่อย่าปิด ถ้าปิดอยู่อย่าเปิด
- 5) ใช้ไม้กวาด กวาดก๊าซออกนอกบ้าน
- 6) ตรวจสอบหารอยรั่ว และแก้ไขทันทีในที่โล่งแจ้ง
- 7) สายส่งก๊าซ และอุปกรณ์ ต้องมีมาตรฐาน
- 8) อย่าให้สายและถัง อยู่ใกล้ไฟจนเกิดความร้อน
- 9) ห้องน้ำที่ใช้เครื่องทำน้ำร้อนก๊าซ ต้องมีช่องระบายอากาศ
- 10) ไฟลุกไหม้จากก๊าซให้เข้าระงับเหตุ ปิดวาล์ว ถ้าทำได้โดยไม่เสี่ยง

คุณสมบัติของก๊าซ LPG

เป็นของเหลว ขยายตัวเป็นไอ 250 -300 เท่า หนักกว่าอากาศ 1.5 – 2 เท่า เบากว่าน้ำ ไม่มีสี, กลิ่น (แต่เติมกลิ่นเอธิลีน เพอร์แคปเทน เพื่อให้รู้เมื่อเกิดการรั่วไหล) เป็นตัวทำลายล้างอย่างธรรมชาติ

⑨ **5 ข้อควรจำไว้เมื่อไฟไหม้รถยนต์**

จอดรถให้ปลอดภัย - ตัดไฟฟ้าเร็ว - ออกจากรถทันที - ดับไฟดี ๆ อย่างระวัง - หาทันที

สมาคมการดับเพลิงและช่วยชีวิต

① **จอดรถให้ปลอดภัย**

พยายามนำรถออกนอกผิวจราจร โดยไม่เสี่ยง และเปิดไฟฉุกเฉิน

Move your vehicle out of traffic if possible

สมาคมการดับเพลิงและช่วยชีวิต
FARA Fire And Rescue Association

② **ตัดไฟฟ้าเร็ว**

ตัดกระแสไฟฟ้าให้เร็วที่สุด โดยไม่ทำให้ตัวเองถูกช็อตอยู่ในรถ (กรณีรถไฟฟ้า EV ต้องศึกษาวิธีการดับไฟให้ชัดเจนก่อนใช้)

Turn off the ignition to guard against fire

สมาคมการดับเพลิงและช่วยชีวิต
FARA Fire And Rescue Association

③ **ออกจากรถทันที**

ออกจากรถด้วยความระมัดระวัง และแจ้งหน่วยช่วยเหลือ

Get out of the car call emergency service

สมาคมการดับเพลิงและช่วยชีวิต
FARA Fire And Rescue Association

④ **ดับไฟดี ๆ อย่างระวัง**

หากไฟลุกใต้ฝากระโปรง ใช้เครื่องดับเพลิงฉีดไปยังเป้าหมาย ด้วยความระมัดระวัง

Extinguish the fire if it is safe to do so

สมาคมการดับเพลิงและช่วยชีวิต
FARA Fire And Rescue Association

⑤ **หาที่บัง...อย่าเสี่ยง**

หากเพลิงลุกไหม้บริเวณ ถังเก็บเชื้อเพลิง ให้หาที่กำบัง อย่าเสี่ยงเข้าระงับเหตุเป็นอันขาด

Take your possession and do not risk

สมาคมการดับเพลิงและช่วยชีวิต
FARA Fire And Rescue Association

ความรู้เพิ่มเติม

สมาคมการดับเพลิงและช่วยชีวิต FARA ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการการอุตสาหกรรม สภาผู้แทนราษฎร โดยนายอัครเดช วงษ์พิทักษ์โรจน์ (ประธานคณะกรรมการการอุตสาหกรรม สภาผู้แทนราษฎร) อ้างถึงหนังสือ สผ 0017.128499 ให้ทำหน้าที่เป็นผู้ทดสอบเครื่องดับเพลิง ที่ใช้ดับไฟที่เกิดจาก แบตเตอรี่ลิเทียมไอออน ที่ใช้กับรถยนต์ไฟฟ้า EV เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2567 ณ ศูนย์ฝึกดับเพลิง M.T.C. จังหวัดอ่างทอง ต่อนักคณะกรรมการฯ สักขีพยานจากหลายหน่วยงาน อาทิ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง บริษัทจำหน่ายเครื่องดับเพลิงหลายบริษัท และ ฯลฯ จึงทำให้สมาคมฯ FARA ได้รับทราบผลการทดสอบอย่างเป็นทางการ และคาดหวังว่าผลการทดสอบนี้จะได้รับการดำเนินการเผยแพร่ โดยหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง จึงขอให้ผู้ที่ใช้เครื่องดับเพลิง ดับไฟที่เกิดจากแบตเตอรี่ลิเทียมต่างๆ ได้สอบถามรายละเอียดจากหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง และขอหนังสือรับรองในการจัดซื้อเสมอ

แบตเตอรี่ที่ใช้ในอุปกรณ์ทางการแพทย์ในโรงพยาบาลมักมี 3 ชนิดหลัก ได้แก่:

1. แบตเตอรี่ลิเทียมไอออน (Lithium-ion) :

เครื่องมือทางการแพทย์ในโรงพยาบาลที่ใช้แบตเตอรี่ลิเทียมไอออนมีหลายอย่าง เช่น เครื่องกระตุกหัวใจไฟฟ้า (Defibrillator)

เครื่องช่วยหายใจ (Ventilator)

เครื่องตรวจคลื่นไฟฟ้าหัวใจ (ECG Monitor)

เครื่องตรวจวัดออกซิเจนในเลือด (Pulse Oximeter)

ปั๊มอินฟิวชั่น (Infusion Pump)

เครื่องวัดความดันโลหิตแบบพกพา (Portable Blood Pressure Monitor)

แบตเตอรี่ลิเทียมไอออนเป็นที่นิยมใช้ เนื่องจากมีความหนาแน่นของพลังงานสูง น้ำหนักเบา และอายุการใช้งานยาวนาน

2. แบตเตอรี่ตะกั่วกรด (Lead-acid) :

ใช้ในอุปกรณ์ที่ต้องการพลังงานสูง เช่น เครื่องสำรองไฟ (UPS) และเครื่องเอกซเรย์

3. แบตเตอรี่แบบนิเกิลเมทัลไฮไดรด์ (Nickel-Metal Hydride - NiMH) :

ใช้ในอุปกรณ์ที่ต้องการพลังงานปานกลาง เช่น เครื่องช่วยฟังและอุปกรณ์ทางการแพทย์แบบพกพา

แบตเตอรี่แต่ละชนิดถูกเลือกใช้ตามความเหมาะสมกับอุปกรณ์และความต้องการทางการแพทย์ การใช้งานควรระมัดระวัง และควรมีการฝึกอบรมในการใช้เครื่องดับเพลิงให้เหมาะสมกับประเภทของไฟ